

NEWSLETTER HJF - 5. díl

Obsah:

- Mgr. Ludmila Kutějová : Užitečné informace pro nadcházející období valných hromad 2 - 4
- JUDr. Milan Jelínek: Ústavní soud a prostorové odposlechy 4 - 5
- JUDr. Alena Keřková: Důsledky projevu vůle zaměstnance, že netrvá na dalším zaměstnávání,
z hlediska nároku na náhradu mzdy 6 - 7
- Mgr. Pavla Čapková: Daň z pozemku či stavby? 7 - 8

PRAHA
Sokolovská 49
186 00 Praha 8

+420 225 000 400
+420 225 000 444
recepcepha@hjfcz

HRADEC KRÁLOVÉ
Dukelská 15
500 02 Hradec Králové

+420 495 534 081-2
+420 495 534 176
recepcehk@hjfcz

UŽITEČNÉ INFORMACE PRO NADCHÁZEJÍCÍ OBDOBÍ VALNÝCH HROMAD

V roce 2009 došlo k četným novelizacím Obchodního zákoníku a souvisejících zákonů a zároveň byla Nejvyšším soudem ČR publikována některá nová rozhodnutí, která významným způsobem dopadají na obchodní společnosti, jejich provoz a každodenní chod.

Tyto skutečnosti, pokud je obchodní společnost zaznamenají a implementují do svých vnitřních předpisů, mohou být pro mnohé z nich přínosem; jejich prostřednictvím lze předcházet chybám, které by mohly společností přivodit obtížné řešitelné situace a dále mohou zlevnit provoz společností či umožnit flexibilní vnitroholdingové financování.

V době, kdy společnosti připravují řádné valné hromady, proto doporučujeme, aby společnosti ještě jednou vyhodnotily jednotlivé změny Obchodního zákoníku a rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, aby se jimi řídily a v případě, že shledají, že se jich změny v legislativě týkají a mohou být pro ně přínosem, aby na řádné valné hromadě byly navrženy i změny stanov, jejichž prostřednictvím lze užitečné změny obchodněprávních předpisů implementovat do vnitřních pravidel obchodních společností.

INFORMACE PRVNÍ: AUDITOVANÉ OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI

Od 14. dubna 2009 pro společnosti, které podléhají auditu, platí, že statutární orgán je oprávněn uzavřít smlouvu o povinném auditu pouze s **auditorem určeným valnou hromadou**. V případě, že společnost měla uzavřenou smlouvu s auditorem ještě před účinností této změny, zaniká taková smlouva k 31. prosinci 2010, tzn. **pro rok 2011 je nutné, aby byla uzavřena nová smlouva o povinném auditu**, a to pouze s auditorem určeným valnou hromadou.

V této souvislosti je nutné upozornit, že společnosti, které mají status „subjektu veřejného zájmu“, tedy zejména (až na výjimky) všechny typy finančních institucí, emitenti kotovaných cenných papírů či významní zaměstnavatelé (tj. takoví zaměstnavatelé, u nichž průměrný přepočtený stav zaměstnanců převyšil za bezprostředně předcházející účetní období čtyři tisíce zaměstnanců), včetně jejich mateřských společností, byly povinny nejpozději do konce roku 2009 zřídit **výbor pro audit** a nejpozději do 1. ledna 2010 byly povinny zveřejnit, způsobem umožňujícím dálkový přístup, informaci o tom, který orgán plní funkci výboru a kdo jsou jeho členy. Společnosti, které výbor pro

audit nezřídily či neobsadily, se ocitly v podobné situaci, jako by neměly obsazenou dozorčí radu či představenstvo, tzn. soud by mohl takovou společnost zrušit podle ustanovení § 68 Obchodního zákoníku.

Pokud na společnost dopadá povinnost auditu, či dokonce povinnost zřídit výbor pro audit, a společnost dosud neurčila auditora či výbor pro audit, je **vhodné na pořad valné hromady zařadit jednak určení auditora, s nímž má být uzavřena smlouva o povinném auditu, a v případě subjektů veřejného zájmu pak i změnu stanov tak, aby mohl být zřízen výbor pro audit jako orgán společnosti, včetně vymezení jeho kompetencí v souladu se zákonem č. 93/2009 Sb., o auditorech.**

INFORMACE DRUHÁ: ZASTUPOVÁNÍ NA VALNÉ HROMADĚ

Podle nového ustanovení § 184 odst. 4 Obchodního zákoníku platí, že plná moc pro zastoupení akcionáře na valnou hromadu akciové společnosti musí být **písemná** a musí z ní vyplývat, zda byla udělena pro zastoupení **na jedné nebo na více valných hromadách v určitém období**. V souladu s rozsudkem Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Odo 423/2006 pak platí, že „určitě“ je období určeno, pokud je určitým způsobem stanoven jeho začátek i konec s tím, že „určitě“ jsou tyto mezníky určeny také, pokud jsou vymezeny prostřednictvím okolnosti či události, nikoli pouze datumem. Velmi praktickou informací může být i to, že Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 5297/2008 judikoval, že plná moc na valnou hromadu **může být udělena i s právem substitute**.

Nově je již možné, aby na valné hromadě společnosti s ručením omezeným či akciové společnosti **zastupovali společníky či akcionáře členové orgánů společnosti**. V případě společnosti s ručením omezeným je toto zastoupení bez jakéhokoli omezení. V případě akciové společnosti ale platí, že člen orgánu společnosti (tj. nově i např. člen výboru pro audit) je oprávněn být zmocněncem akcionářem na valné hromadě pouze, pokud uveřejní informace o skutečnostech, které by mohly mít pro akcionáře význam při posuzování, zda v daném případě hrozí střet jeho zájmů a zájmů zmocněnce, nejpozději s pozvánkou na valnou hromadu, resp. spolu s oznámením o konání valné hromady.

Dobrou zprávou také je, že podle Nejvyššího soudu ČR (rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 558/2009) jsou platné i plné moci, v nichž je sjednána „neodvolatelnost“, resp. sankce za to, když bude plná moc odvolána.

INFORMACE TŘETÍ: SVOLÁNÍ VALNÉ HROMADY

Novelou Obchodního zákoníku došlo opět ke změně zákonných podmínek pro svolání valné hromady akciové společnosti s akciemi na majitele. Vypadla podmínka, že „valná hromada musí být svolána prostřednictvím

oznámení uveřejněného alespoň v jednom celostátně distribuovaném deníku“, ale zůstal pouze požadavek na to, aby **oznámení o konání valné hromady bylo uveřejněno v Obchodním Věstníku a jiným vhodným způsobem určeným stanovami**. Jedná se určitě o možnost, jak společnosti mohou ušetřit, neboť oznamování prostřednictvím celostátně distribuovaného deníku vedle toho, že bylo nepraktické, bylo i finanční zátěží společnosti. Pouze upozorňujeme na to, že „jiný vhodný způsob“ uveřejnění oznámení o konání valné hromady je individuální, a to s ohledem na akcionářskou strukturu společnosti. Uveřejňování oznámení o konání valné hromady na webových stránkách společnosti bude jistě vhodným způsobem u společnosti s několika akcionáři, právníky osobami, kteří s internetem běžně (dnes a denně) pracují a nemusí být vhodným způsobem u společnosti s drobnými akcionáři, kteří přístup k internetu např. běžně nemají.

Ke změně způsobu svolávání valné hromady může dojít pouze tak, že valná hromada společnosti, svolaná podle stávajícího znění stanov, **rozhodne o změně stanov** společnosti. **Bude-li tedy chtít společnost, která vydala akcie na majitele, změnit způsob uveřejnění oznámení o konání valné hromady, je třeba zařadit na pořad valné hromady i rozhodnutí o změně stanov, kde bude upraven jiný vhodný způsob, kterým bude oznámení uveřejňováno.**

V souvislosti se svoláváním valné hromady si dovoluujeme upozornit na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 590/2009, který judikoval, že lhůta pro svolání valné hromady **společnosti s ručením omezeným** je zachována, pokud v této lhůtě je **pozvánka společníkovi doručena**, resp. mohla se v uvedené lhůtě dostat do dispozice společníka, tj. společnosti nestačí pouze ve stanovené lhůtě pozvánku odeslat. Naproti tomu **u akciové společnosti** došlo v obchodním zákoníku ke zpřesnění termínu týkajícího se zaslání pozvánky na valnou hromadu, a proto nyní postačí, pokud je pozvánka na valnou hromadu akciové společnosti, která vydala akcie na jméno, **odeslána na adresu akcionáře**, která je vedena v seznamu akcionářů.

INFORMACE ČTVRTÁ: ROZHODNÝ DEN VALNÉ HROMADY

Novelou Obchodního zákoníku byl také generelně, tj. pro všechny akcie (ne pouze pro zaknihované akcie) zaveden pojem „rozhodný den“ pro účast na valnou hromadu. Výslovně je uvedeno, že **stanovy nebo rozhodnutí předcházející valné hromady mohou určit den, který je rozhodný k účasti na valné hromadě** (emitenti kotovaných akcií mají tento den určen ze zákona jako sedmý den předcházející valné hromadě). Rozhodný den takto určený ale nesmí předcházet valné hromadě o více než 30 dnů. Pokud tento den není určen, může tato skutečnost být důvodem pro napadení valné hromady žalobou, byť její

úspěšnost by v případě, že by se za rozhodný den považoval den konání valné hromady, byla pochybná. Povinnou součástí pozvánky, resp. oznámení o valné hromadě, je **uvedení rozhodného dne k účasti na valnou hromadu, pokud byl určen a vysvětlení jeho významu pro hlasování na valné hromadě**.

Za upozornění rovněž stojí, že rozhodným dnem pro uplatnění práva na dividendu je den konání valné hromady, která rozhodla o výplatě dividendy. **Stanovy mohou určit, že rozhodný den pro uplatnění práva na dividendu je shodný s rozhodným dnem pro účast na valné hromadě, která rozhodne o výplatě dividendy**.

Určení rozhodného dne je velmi důležité ve společnostech, které jsou emitenty kotovaných cenných papírů, neboť tyto společnosti mají s rozhodným dnem spojeny další, zejména informační povinnosti.

INFORMACE PATÁ: ÚČAST NA VALNÉ HROMADĚ

Stanovy akciové společnosti mohou upravit, za jakých podmínek se akcionáři mohou účastnit valné hromady s využitím elektronických prostředků, umožňujících například přímý dálkový přenos valné hromady obrazem a zvukem nebo přímou dvousměrnou komunikací mezi valnou hromadou a akcionářem. Stejně tak stanovy mohou upravit hlasování prostřednictvím odevzdání hlasů před konáním valné hromady nebo v jejím průběhu bez toho, aby akcionář nebo jeho zástupce museli být osobně přítomni v místě konání valné hromady nebo tak, že odevzdají hlasy písemně před konáním valné hromady (**korespondenční hlasování**). Akcionář, který bude hlasovat korespondenčně, se považuje za přítomného na valné hromadě.

Ač je to neuvěřitelné a vyvolává to rozpaky, je v zákoně uvedeno, že „*akcionář nemusí vykonávat hlasovací práva spojená se všemi jeho akciemi stejným způsobem, to platí i pro jeho zmocněnce*“.

INFORMACE ŠESTÁ: ROZDĚLENÍ ZISKU SPOLEČNOSTI

Za velmi praktické rovněž považujeme znát rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 4284/2007, který judikoval, že valná hromada je oprávněna rozhodnout schválení hospodářského výsledku a o rozdělení zisku **pouze do 6 (šesti) měsíců od konce účetního období**. Pozdější rozhodnutí o rozdělení zisku, aniž by byla vyhotovena nová účetní závěrka, je považováno za **nicotné**, tj. nezakládající práva ani povinnosti, když plnění na jeho základě bylo plněním bez právního důvodu.

INFORMACE SEDMÁ: FINANČNÍ ASISTENCE

Finanční asistenci pro účely získání akcií nebo zatímních listů společnosti může společnost poskytnout **pouze, určí-**

li tak její stanovy a jen za podmínek uvedených v Obchodním zákoníku, popř. dalších podmínek, pokud budou uvedeny ve stanovách.

Finanční asistenci lze poskytnout pouze za podmínek obvyklých v obchodním styku, pouze, pokud představenstvo prošetřilo způsobilost osoby, které je finanční asistence poskytována a poskytnutí finanční asistence předem schválí valná hromada, a to na základě zprávy představenstva, vypracované podle § 161f odst. 1 písm (d) Obchodního zákoníku, pro finanční asistenci byl vytvořen zvláštní rezervní fond, poskytnutí finanční asistence nepřivede společnosti bezprostředně úpadek či snížení vlastního kapitálu pod zákonnou výši a v případě, že za pomoci finanční asistence jsou získávány akcie od společnosti finanční asistenci poskytující, musí být cena za tyto akcie spravedlivá. Zvláštní podmínky poskytnutí finanční asistence jsou stanoveny pro členy orgánů společnosti či osoby se společností spřízněné.

Bude-li chtít akciová společnost poskytovat finanční asistenci, pak je třeba na pořad valné hromady zařadit změnu stanov, která to umožní a která případně upraví podmínky pro takové poskytování. U společnosti s ručením omezeným Obchodní zákoník úpravu ve společenské smlouvě nevyžaduje, ale umožňuje společnosti s ručením omezeným, aby nad rámec zákonem stanovených podmínek upravila i další podmínky ve společenské smlouvě pro poskytování finanční asistence.

INFORMACE OSMÁ: OCENĚNÍ NEPENĚŽITÉHO VKLADU DO SPOLEČNOSTI

V ustanovení § 59a Obchodního zákoníku jsou stanoveny 3 (tři) okruhy výjimek z povinnosti nechat ocenit nepeněžitý vklad do společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti znaleckým posudkem znalce, jmenovaného soudem.

První výjimka se vztahuje k investičním cenným papírům, které lze jako nepeněžitý vklad vložit do společnosti na základě rozhodnutí statutárního orgánu, když při určení jejich hodnoty se použije **vážený průměr z cen**, za které byly uskutečněny obchody s těmito cennými papíry v době 6 měsíců před splacením vkladu.

Druhá výjimka se vztahuje k jinému majetku, než investičním cenným papírům, když, pokud tak rozhodne statutární orgán společnosti, se použije pro určení hodnoty **hodnota určená obecně uznávaným nezávislým odborníkem za využití obecně uznávaných standardů a zásad oceňování ne déle než 6 (šest) měsíců před splacením vkladu.** Určení, kdo je „obecně uznávaným odborníkem“ bude pravděpodobně předmětem výkladu, stejně jako již bylo Nejvyšším soudem ČR (rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 1314/2000 nebo 29 Cdo 3887/2008) judikováno, že „nezávislost“ znalce, je vždy posuzována pouze ze

vztahu znalce a společnosti, když o nezávislého znalce nepůjde zejména tam, kde je znalec zaměstnancem, společníkem či členem orgánu společnosti. Naopak, nezávislosti znalce nevádí, pokud znalec zpracovával dřívější zprávy pro společnost či osoby zúčastněné na např. fúzi apod.

Třetí výjimka se vztahuje na případy, kdy nepeněžitým vkladem má být majetek, o kterém se účtuje v reálných cenách. V takovém případě, pokud tak rozhodne statutární orgán společnosti, je hodnotou takového nepeněžitého vkladu **reálná cena, uvedená v účetní závěrce za předcházející účetní období před valnou hromadou, rozhodující o tomto vkladu, pokud bude ověřena auditorem bez výhrad.**

Statutární orgán však je povinen v případě, že je hodnota ovlivněna výjimečnými okolnostmi nebo nastanou nové okolnosti, které mohou ovlivnit hodnotu nepeněžitého vkladu, zajistit nové ocenění.

ZÁVĚREM

Rok 2009 přinesl (nejen) do Obchodního zákoníku řadu změn a je možné, že i v roce 2010 bude legislativní smršť pokračovat. V současné době jsou ve sněmovně např. dva sněmovní tisky, které navrhují zrušit listinné akcie na majitele, či sněmovní tisk, jehož snahou je řešit katalogové skandály. Tento článek má s ohledem na blížící se valné hromady především za cíl upozornit na některé nejvýznamnější změny, jejichž implementace do vnitřních předpisů či statutárních dokumentů společnosti by mohla společností přinést úspěchy nejen finanční.

Mgr. Ludmila Kutějová, advokátka
kutejova@hjf.cz

ÚSTAVNÍ SOUD A PROSTOROVÉ ODPOSLECHY

Advokátní kancelář s úspěchem zajišťuje obhajoby ve složitých majetkových a jiných trestních věcech, kde opakovaně dosahuje významných úspěchů při obhajobě klientů. Jedním z posledních významných úspěchů, které advokátní kancelář dosáhla, je úspěšná ústavní stížnost, o které rozhodoval Ústavní soud ČR, který této stížnosti svým ústavním nálezem ze dne 27. 1. 2010, pod sp.zn. II. ÚS 2806/08, zcela vyhověl.

Nálezem Ústavního soudu byla zrušena všechna rozhodnutí obecných soudů proto, že rozhodnutí těchto soudů vycházela z nezákonným způsobem opatřených důkazů, a že tato rozhodnutí nerespektovala ústavou zaručená práva jednotlivce na ochranu soukromí.

Skutkově je třeba stručně říci, že obžalovaní v trestním řízení byli usvědčováni a posléze byli také odsouzeni v podstatě jen na základě záznamů tzv. prostorových odposlechů, o jejichž povolení požádaly orgány činné v trestním řízení podle ustanovení § 158 d) tr. řádu a které byly na základě této žádosti povoleny rozhodnutím okresního státního zastupitelství a které byly posléze stejným způsobem prodlužovány po dobu více než 12-ti měsíců než došlo k zahájení trestního stíhání sdělením obvinění.

Z nálezu Ústavního soudu vyjímáme následující závěry, k nimž Ústavní soud dospěl a které korespondují s argumentací, kterou naše advokátní kancelář ve své ústavní stížnosti použila. K podmínkám pro možné prolomení ochrany práva na soukromí podle článku 8. Úmluvy, považoval Ústavní soud za podstatné říci toto:

Není nerozhodné, na základě čeho shledával policejní orgán souvislost mezi stěžovatelem (předkladatelem ústavní stížnosti) a trestnou činností prověřovanou v řízení, ve které byl nařízen odposlech a záznam účastnické telefonní stanice stěžovatele a v návaznosti na to pak i jeho kanceláře. Pochybnosti o souladnosti obou těchto zásahů do soukromí stěžovatele s ústavním pořádkem, přitom mohly být pro obecné soudy všech stupňů patrné, jak z obecnosti odůvodnění předmětných opatření, tak i z toho, že trestní věc, v níž byly předmětné záznamy pořízeny, byla v okamžiku zahájení tr. stíhání, kvalifikována zcela bez vztahu k výkonu orgánů veřejné moci a co do popisu skutku zcela bez vztahu k jakékoliv spolupráci pracovníků oddělení stěžovatele.

K otázce ochrany soukromí dle čl. 8 Úmluvy na místech veřejnosti přístupných a na místech výkonu veřejné moci, zaujal Ústavní soud toto stanovisko:

I kdyby bylo možno souhlasit s názorem, že je kancelář v budově městského úřadu veřejným prostorem, protože je v ní vykonávána veřejná moc, nelze z toho vyvodit, že by kdokoliv na místě výkonu státní služby postrádal soukromí. Lze naopak poukázat na to, že ochrana soukromí obecně všech zaměstnanců, je nyní zákonodárcem na úrovni podústavního práva výslovně zakotvena v ust. § 316 odst. 2 zákoníku práce. Veřejné prostory, v nichž se vykonává veřejná moc, by tedy bylo možné soustavně monitorovat jen v legitimním zájmu a při vědomí všech dotčených osob. Skryté sledování orgány veřejné moci je, s ohledem na shora uvedené základní právo na ochranu soukromí, možné vždy jen v legitimním zájmu a na základě zákona.

Ke kontrolovatelnosti opatření, která jsou průlomem do ochrany soukromí a mají mít charakter zákonného omezení tohoto Ústavou garantovaného práva, zaujal Ústavní soud toto stanovisko:

Pokud v dané věci existovaly konkrétní skutečnosti, z nichž vyplývalo podezření, pak to, s ohledem na ústavní limity nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, mělo být patrné již z odůvodnění příslušného opatření soudu a posléze i z opatření státního zástupce. Výklad povinnosti „odůvodnění podezření na konkrétní trestnou činnost“, coby nezbytné náležitosti žádosti o povolení sledování osob a věcí podle § 158 d) odst. 4 trestního řádu, musí být poněkud širší než striktně textualistický. Nelze vystačit s pouhým vyslovením podezřením, že se konkrétní trestná činnost stala. Je nezbytné také dát do souvislosti podezření, že k této konkrétní trestné činnosti má sledovaná osoba konkrétní vztah a tím vyjádřit nezbytnost pořizování zvukových, obrazových nebo jiných záznamů. Opačný přístup by umožňoval sledovat prakticky kohokoliv. V široké možnosti takových zásahů do základních práv a svobod ale nelze shledávat jejich nezbytnost, a tedy soulad s ústavním pořádkem, který lze totiž shledávat právě jen v omezení možnosti takových zásahů do základních práv na situace nezbytné v demokratické společnosti. Nelze souhlasit s tím, že by bylo zcela bez významu, zda je potvrzováno, resp. posilováno podezření ze spáchání konkrétního trestného činu, po němž byl nařízen a prodlužován odposlech a záznam komunikačního provozu a posléze povoleno a prodlužováno sledování kanceláře stěžovatele. Absence posilování podezření by byla ještě akceptovatelná v případech prověřování skutečností, které tomu nasvědčují. Trvání zásahu do základních práv a svobod však nemůže být ústavně souladné jen v případě, že je posilováno podezření ze spáchání trestného činu, které je odůvodněné. Proto musí z příslušných opatření vyplývat, na základě jakých konkrétních indicí je dán vztah mezi sledovanou osobou a podezřením ze spáchání určité trestné činnosti. Pokud je nařizováno, resp. příkazováno a povolováno prodloužení takových odposlechů, je pak nezbytné, aby bylo posilováno nebo trvalo podezření existence takové souvislosti. Obecné soudy jsou přitom povinny i z vlastní povinnosti provést takové důkazy, které legitimitu nařízených, resp. povolených odposlechů a záznamů osvědčují, pokud návrhy v tomto směru nečiní, s ohledem na své povinnosti, v trestním řízení již samy orgány veřejné žaloby.

JUDr. Milan Jelínek, advokát
jelinek@hjf.cz

DŮSLEDKY PROJEVU VŮLE ZAMĚSTNANCE, ŽE NETRVÁ NA DALŠÍM ZAMĚSTNÁVÁNÍ, Z HLEDISKA NÁROKU NA NÁHRADU MZDY

Mezi nejčastější pracovněprávní soudní spory patří ty, kdy se zaměstnanec domáhá neplatnosti rozvázání pracovního poměru a není ani výjimkou, že zaměstnanec v daném případě spor vyhraje a soud určí, že výpověď je neplatná. Po takovém rozhodnutí občas nastupuje i

další soudní řízení, ve kterém se zaměstnanec domáhá na zaměstnavateli, aby mu za dobu, kdy mu neumožnil vykonávat práci, vyplatil náhradu mzdy. V tomto článku bych vás ráda seznámila s tím, jaké může mít dopady na nárok na náhradu mzdy projev vůle zaměstnance, že netrvá na dalším zaměstnávání. Tím se totiž v nedávné době zabýval Nejvyšší soud ČR v rozsudku pod sp. zn. 21 Cdo 1023/2008 ze dne 2. 4. 2009. Rozsudek se sice týkal nároků posuzovaných podle zákoníku práce platného do 31. 12. 2006, ale přijaté závěry je možné vztáhnout i na nový zákoník práce, tedy zákon 262/2006 Sb.

V popisovaném případě zaměstnavatel se zaměstnancem rozvázal pracovní poměr výpovědí. Zaměstnanec výpověď považoval za neplatnou a tak zaměstnavateli sdělil, že trvá na dalším zaměstnávání a podal k soudu žalobu o určení neplatnosti výpovědi. Soud dal zaměstnanci za pravdu a rozhodl, že pracovní poměr byl rozvázán neplatně. Na tomto místě je nutno uvést, že zaměstnavatel umožnil v průběhu řízení o určení neplatnosti výpovědi zaměstnanci nastoupit do zaměstnání, což mu i písemně sdělil. Zaměstnanec ale do zaměstnání nenastoupil a po čase (již po vydání rozhodnutí o neplatnosti výpovědi) zaměstnavateli sdělil, že již na dalším zaměstnávání netrvá.

Zaměstnanec po vydání rozhodnutí požadoval na zaměstnavateli náhradu mzdy od okamžiku, kdy mu sdělil, že trvá na dalším zaměstnávání do doby, kdy mu zaměstnavatel zase umožnil konat práci. Zaměstnavatel odmítnul náhradu mzdy vyplátit s tím, že zaměstnanec ihned po uplynutí výpovědní doby nastoupil do nového zaměstnání a podle názoru zaměstnavatele přísluší náhrada mzdy zaměstnanci pouze k překlenutí období, kdy nepracoval a neměl adekvátní prostředky k obživě; pokud začal hned pracovat, náhrada mzdy mu nenáleží. Zaměstnanec tedy podal žalobu na zaplacení náhrady mzdy z neplatného rozvázání pracovního poměru, a soud prvního stupně, i odvolací soud shodně rozhodly o tom, že zaměstnanci nárok na náhradu mzdy náleží.

Zaměstnavatel se ale nedal a podal dovolání k Nejvyššímu soudu ČR, kde namítal, že zaměstnanec již v době

rozhodnutí o určení neplatnosti pracovního poměru netrval na tom, aby jej zaměstnavatel dále zaměstnával (nenastoupil do práce), a proto nastala fikce skončení pracovního poměru dohodou podle ustanovení § 61 odst. 3 zák. práce.

Není pochyb o tom, že při neplatném rozvázání pracovního poměru ze strany zaměstnavatele má zaměstnanec nárok na náhradu mzdy, jehož rozsah je odvislý od toho, zda a kdy zaměstnanec oznámil zaměstnavateli, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával. V případě, že takové oznámení učiní a setrvá na něm až do vyhlášení soudního rozhodnutí o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru, přísluší mu náhrada mzdy ve výši průměrného výdělku ode dne, kdy oznámil zaměstnavateli, že trvá na dalším zaměstnávání, až do dne právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti rozvázání pracovního poměru, jestliže mu zaměstnavatel předtím neumožnil pokračovat v práci, popřípadě do dne dřívějšího (ještě před pravomocným ukončením řízení o neplatnosti rozvázání pracovního poměru učiněného) platného skončení pracovního poměru jiným způsobem.

Změnil-li však zaměstnanec v době před vydáním soudního rozhodnutí o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru své stanovisko o tom, zda bude trvat na dalším zaměstnávání, ztrácí tím jeho dřívější oznámení své účinky a účinky každého nového (změněného) oznámení nastávají samostatně. Jestliže tedy kupříkladu zaměstnanec nejprve oznámil, že trvá na dalším zaměstnávání, poté na něm přestal trvat a posléze znovu chtěl být zaměstnáván, má právo na náhradu mzdy, ale nikoliv ode dne, kdy vůči zaměstnavateli učinil původní (v pořadí první) oznámení, ale teprve ode dne, kdy znovu oznámil své rozhodnutí, že trvá na tom, aby ho zaměstnavatel dále zaměstnával.

V případě, že byla pravomocným rozhodnutím soudu určena neplatnost rozvázání pracovního poměru výpovědí, avšak zaměstnanec v době vyhlášení (vydání) soudního rozhodnutí o určení neplatnosti tohoto rozvázání netrvá na tom, aby ho zaměstnavatel dále zaměstnával, nastává fikce skončení pracovního poměru dohodou uplynutím výpovědní doby, pokud se zaměstnavatel se zaměstnancem nedohodli jinak. V takovém případě by tedy zaměstnanci nárok na náhradu mzdy nevzniknul.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že je vždy třeba zkoumat, zda zaměstnanec v době rozhodnutí o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědí trval či netrval na tom, aby jej zaměstnavatel dále zaměstnával. Není přitom třeba písemné oznámení zaměstnance zaměstnavateli; zaměstnanec může svou vůli projevit i svým jednáním či opomenutím, může se tak stát výslovně nebo jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o tom, co chtěl zaměstnanec projevit (např. v posuzovaném případě měl soud posoudit, zda skutečnost, že

zaměstnanec nenastoupil na výzvu zaměstnavatele do práce, neznamenalo, že zaměstnanec již netrvá na dalším zaměstnávání u zaměstnavatele). Je sice nepochybné, že zaměstnanec má poté, co obdržel neplatnou výpověď a zaměstnavatel mu neumožnil pracovat, možnost zapojit se do práce u jiného zaměstnavatele. Při rozhodování o nároku na náhradu mzdy je třeba ale zohlednit vždy okolnost, že i když doba trvání pracovního poměru není v tomto případě zákonem omezena, musí zaměstnanec při sjednání svého pracovněprávního vztahu u jiného zaměstnavatele vzít v úvahu, že po svém zaměstnavateli požadoval, aby ho dále zaměstnával, a proto musí být připraven znovu nastoupit do práce u svého zaměstnavatele, jakmile se stane pravomocným rozhodnutím soudu o určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru, anebo bude-li předtím zaměstnavatelem ke konání prací podle pracovní smlouvy vyzván. Nejvyšší soud ČR s ohledem na výše uvedené tedy oba rozsudky zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

I když konečný výsledek sporu není znám, vyskytují se situace, kdy by bylo možné uváděné závěry dovolacího soudu využít. Popisovaný stav může být návodem pro argumentaci zaměstnavatele pro nepřiznání náhrady mzdy zaměstnanci, která se za stavu, kdy současné znění zákoníku práce neumožňuje soudu nárok na náhradu mzdy časově omezit, hledá někdy velmi těžko. Pro zaměstnance je citované rozhodnutí zase zajímavé z hlediska toho, čemu by se měl v případě sporu o určení neplatnosti výpovědi a nároku na náhradu mzdy vyvarovat.

JUDr. Alena Keřková, advokátka
kerkova@hjf.cz

DAŇ Z POZEMKU ČI STAVBY?

Velký převrat v posuzování plošné stavby (která byla dříve běžně brána jako součást pozemku) nastal s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 62/2008 z 11. 9. 2009. Tento judikát posuzoval právní režim místní a účelové komunikace, tedy zda se jedná o stavbu a tudíž i věc v právním smyslu, která podléhá

dani z nemovitosti. Výsledkem rozhodnutí bylo dovození, že účelová komunikace je za splnění určitých podmínek samostatnou věcí v právním smyslu. Citované rozhodnutí má dalekosáhlé důsledky i v oblasti daňové, neboť lze předpokládat, že bude docházet k dodatečnému doměření daně u plošných staveb, doposud daněných daní z pozemku. S tímto postupem jsme se již v praxi setkali, a lze očekávat, že nepůjde o případ ojedinělý - daň ze stavby totiž mnohonásobně převyšuje daň z pozemku, a nastíněné

doměrování daně je tak z pohledu státní správy zcela logickým krokem.

POJEM STAVBA

Pro účely daňového řízení je třeba při definici pojmu stavba rozlišovat mezi stavbou jako předmětem občanskoprávních vztahů a pojmem stavba z hlediska práva veřejného. Stavbou se z hlediska stavebního zákona rozumí veškerá stavební díla, která vznikají stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání. Stavba v pojetí občanskoprávním je definována v ustanoveních § 118 a násl. občanského zákoníku, který jako jediný obsahuje definici věci v právním smyslu. Za pojmové znaky věci v právním smyslu bývá tradičně považováno „jednak to, že nejde o osobu (negativní vymezení), jednak to, že slouží k užívání lidmi (pozitivní vymezení)“. Stavba je tak výsledkem určité stavební činnosti a je způsobilá být předmětem občanskoprávních vztahů. Stavebněprávní a občanskoprávní definice pojmu stavba tedy nejsou v žádném případě totožné¹ Dle nálezu Ústavního soudu ze dne 6. 5. 2003, sp. zn. I ÚS 483/01, je spojení se zemí pevným základem možno stručně charakterizovat tak, že věc nesmí být oddělitelná od země, aniž by tímto oddělením došlo k poškození věci. Pevné spojení věci se zemí musí být zároveň takové, aby bylo schopno odolat zejména účinkům přírodních vlivů dané lokality na věc a účinkům vlastního působení věci. Z hlediska stavebního je pevný základ základovou prostorovou konstrukcí geometricky a fyzikálně jednoznačně vymezenou a definovanou, a to pro konkrétní stavební objekt, v konkrétní lokalitě a v konkrétních vnitřních podmínkách.

Rozhodující pro určení, zda se u plošné stavby (ve stavebněprávním smyslu), jako jsou betonové či asfaltové plochy, jedná rovněž z hlediska občanskoprávního o stavbu spojenou se zemí pevným základem (§ 119 odst. 2 občanského zákoníku), podléhající dani ze staveb dle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, či naopak o součást pozemku, na němž se taková stavba nachází, nemůže být pouze hledisko, zda lze danou stavební konstrukci oddělit od země, ale také, zda je naplněna první podmínka § 120 odst. 1 občanského zákoníku, tedy zda jde o součást pozemku, která k tomuto (jakožto k věci hlavní) podle jeho povahy náleží, či nikoliv. 2 Ustanovení § 120 odst. 2 občanského zákoníku, podle kterého stavba není součástí pozemku, je nutno interpretovat v návaznosti na odstavec 1, tudíž stavba není součástí pozemku, jestliže jde o stavbu, která je věcí nemovitou nebo jestliže jde o stavbu, která je věcí movitou, a která není funkčně nebo fyzicky

¹ Radvan, M., *Zákon o dani z nemovitosti komentář*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck.2006. 93 s.

² Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2008, čj. 5 Afs 24/2008-63

spojena s pozemkem a lze ji od něho oddělit, aniž by došlo k znehodnocení pozemku.

Dalším důležitým kritériem je rovněž funkce, kterou zpevněná plocha plní. Např. účelová komunikace plní funkci spojovací a dopravní, a proto podléhá dani ze stavby. Naopak zpevněná betonová plocha, která plní odlišnou funkci spočívající např. v odkládání zboží, a tedy neslouží k dopravě, přepravě, ani jako spojnice mezi dvěma místy, je de facto „pouze“ zkvalitněním pozemku (neboť zpevnění povrchu pozemku pomáhá k optimalizaci jeho funkce), a tedy se jako pozemek daní (jedná se např. o manipulační či odstavné plochy, obratiště).

Sama skutečnost, že bylo na stavbu vydáno kolaudační rozhodnutí, nedostačuje k závěru, že se jedná o stavbu, která je předmětem daně ze staveb. Vždy je zapotřebí zkoumat, zda se jedná o nemovitou stavbu ve smyslu občanskoprávním.³

Vzhledem k výše uvedenému jsem zastáncem názoru, že i po prve uvedeném judikátu Nejvyššího správního soudu je zapotřebí každou komunikaci (plošnou stavbu) posuzovat zvlášť, zejména s ohledem na její účelovost, a paušální postup finančních úřadů ve smyslu dodatečného danění všech plošných staveb by byl v rozporu s právem.

Mgr. Pavla Čapková, advokátní koncipientka
capkova@hjf.cz

³ Nález Ústavního soudu ze dne 19. 6. 2007, sp. zn. II. ÚS 529/2005, publikovaný pod č. 97 sv. 45 Sbírkou nálezů a usnesení Ústavního soudu